

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (Ε.ΘΕ.Μ)

Σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Διεύθυνση: Αμερικής 17- 4ος Όροφος -106 72 Αθήνα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το δημοσίευμα του επονομαζόμενου "Πανελλαδικού δικτύου για την διάσωση της Μεσοχώρας και του Αχελώου" στην Εφημερίδα Συντακτών στις 4 Απριλίου 2017, δεν προξένησε έκπληξη σε κανένα, ούτε για το ύφος ούτε για τη συνήθη επιχειρηματολογία που χρησιμοποιούν οι πραγματικά «ολιγάριθμοι» οπαδοί της καταστροφής όλων των έργων δημιουργίας και ανάπτυξης επί του Άνω Αχελώου, επειδή οι ίδιοι δεν τα είχαν εγκρίνει όταν γίνονταν η συζήτηση για την προώθησή τους και τώρα, τριάντα πέντε (35) χρόνια μετά, απαιτούν την καθαίρεσή τους. Η μόνη χαρακτηριστική διαφοροποίηση αυτής της ανακοίνωσης είναι η ευθύτητα με την οποία προβάλλουν τον στόχο της καθαίρεσης των έργων, παίζοντας κυριολεκτικά «τα ρέστα τους» σε μια απέλπιδα προσπάθεια να «επιβάλλουν» στην κυβέρνηση και στον αρμόδιο Υπουργό κο Φάμελλο την εμμονική τους απαίτηση να μην υπογραφεί η τελική περιβαλλοντική αδειοδότηση του υδροηλεκτρικού σταθμού της ΔΕΗ στη Μεσοχώρα, ο οποίος ως γνωστόν είναι σχεδόν ολοκληρωμένος από το 2001 (!). Και πριν προχωρήσουμε σε επιμέρους σχόλια και απαντήσεις στα όσα απίστευτα διαβάσαμε στην επιστολή τους, επιθυμούμε να θέσουμε δημόσια ένα ερώτημα : αυτός ο ακραίος πολιτικός στόχος της «καθαίρεσης» της Μεσοχώρας και όλων των έργων επί του Άνω Αχελώου βρίσκουν άραγε σύμφωνους όλους όσοι κατά καιρούς έχουν διατυπώσει αντιρρήσεις για τα έργα αυτά ; (πολιτικά στελέχη του οικολογικού χώρου, Υπουργός Τσιρώνης, βουλευτές, τμήμα οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ, προεδρείο επιτροπής περιβάλλοντος στη Βουλή, βασικές

οικολογικές οργανώσεις , το πανελλαδικό «Δίκτυο» των οικολογικών οργανώσεων κλπ). Εκτιμούμε ότι θα ήταν συνεισφορά σε έναν υγιή και δημοκρατικό δημόσιο διάλογο εάν υπάρξει από όλους μία σαφής τοποθέτηση για την λειτουργία της Μεσοχώρας, που ούτως ή άλλως βρίσκεται στο επίκεντρο της κοινής γνώμης.

Επανερχόμενοι στα επί μέρους ζητήματα που περιέχονται στο δημοσίευμα παρατηρούμε τα εξής :

- Ως «οικονομικό έγκλημα» χαρακτηρίζεται η Μεσοχώρα και ως «πακτωλός χρημάτων» το ποσό που διατέθηκε για την κατάσκευή του φράγματος στη Μεσοχώρα, τον αγωγό προσαγωγής των οκτώ (8) χιλιομέτρων και το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο στη θέση Γλύστρα.

Για ενημέρωση σημειώνουμε ότι το κόστος έως σήμερα του έργου, σε επικαιροποιημένες τιμές 2015, ανήλθε στα 511 εκ. ευρώ και ο προϋπολογισμός των λίγων συμπληρωματικών εργασιών που απομένουν ανέρχεται κατ' εκτίμηση στα 25 εκ. ευρώ (στοιχεία από τη ΔΕΗ). Σε αυτά τα ποσά δεν συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες απαλλοτρίωσης στον οικισμό Μεσοχώρας.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι ο χαρακτηρισμός περί «εγκλήματος» είναι απολύτως ατεκμηρίωτος και το μόνο σχόλιο μας είναι ότι, όπως και σε όλο το δημοσίευμα, κυριαρχεί η εμπάθεια κατά ενός σημαντικού αναπτυξιακού έργου, του φορέα του (ΔΕΗ) και όλων όσων συνέβαλαν στην κατασκευή του. Κατά την άποψή μας πραγματικό «έγκλημα» θα ήταν να καθαιρεθεί το έργο, κάτι που ανενδοίαστα προτείνουν και φυσικά χωρίς να δίνουν στοιχεία για το κόστος, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις κ.ο.κ.

- Η αναφορά στην «πλειοψηφία» των κατοίκων της Μεσοχώρας ότι δήθεν δεν επιθυμούν το έργο είναι σαφέστατα ψευδής. Είναι γνωστό ότι πάνω από το 85% του συνόλου των ιδιοκτητών του οικισμού έχουν υπογράψει με τη ΔΕΗ προσύμφωνα με βάση τα οποία, εφόσον βεβαίως καταβληθούν οι αποζημιώσεις που προέβλεπε η συμφωνία με τη ΔΕΗ, θα παραδώσουν οικειοθελώς

τις ιδιοκτησίες τους. Όλα τα άλλα αποτελούν φθινό λαϊκισμό. Για περισσότερες πληροφορίες και επιβεβαίωση εάν επιθυμούν ας αποταθούν στον αρμόδιο Δήμο Πύλης Τρικάλων.

- Για μια ακόμη φορά - πως θα μπορούσε άραγε να απουσιάζουν - γίνεται αναφορά στις ακυρωτικές αποφάσεις του ΣτΕ και την (γνωμοδοτική απόφαση) του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Δ.Ε.Ε.) σε ερωτήματα που τέθηκαν από το δικό μας ΣτΕ. Για πολλοστή φορά αποφεύγουν να αναφερθούν αναλυτικά στην ουσία και στο σκεπτικό όλων αυτών των αποφάσεων που ουσιαστικά δεν στηρίζουν τους ισχυρισμούς τους. Στις αποφάσεις του ΣτΕ καλό θα ήταν όσοι τις επικαλούνται να διατηρούν μια σταθερή στάση απέναντι στο Ανώτατο Δικαστήριο και να μην επιδεικνύουν τον «σεβασμό» στις αποφάσεις του επιλεκτικά. Για παράδειγμα το ΣτΕ με την τελευταία απόφασή του (26/2014) έδωσε «πράσινο φως» για τη Μεσοχώρα, γι' αυτό άλλωστε η ΔΕΗ ενεργοποιήθηκε για την αδειοδότησή της, γι' αυτό η κυβέρνηση και ο αρμόδιος υπουργός ανακοίνωσε τις προθέσεις του για την λειτουργία του έργου. Άραγε οι «αντίπαλοι» της Μεσοχώρας, που με τόσο πάθος ζητούν την κατεδάφιση της, είναι πρόθυμοι να σεβαστούν και να αναγνωρίσουν την τελευταία απόφαση του ΣτΕ το 2014 η οποία ουσιαστικά «απονομιμοποιεί» τους ισχυρισμούς τους ; Δυστυχώς, όπως φαίνεται, οι εμμονές και οι ιδεοληψίες δεν επιτρέπουν κάτι τέτοιο. Όμως η ΔΕΗ και η πολιτεία προσαρμόστηκαν, ως όφειλαν, στους κανόνες της Ε.Ε. και στις απαιτήσεις του ΣτΕ. Άραγε οι ίδιοι προτίθενται να πράξουν το ίδιο ; Κλείνουμε με την παρατήρησή μας είναι ότι το ΣτΕ ούτε εγκρίνει ούτε απορρίπτει τον προγραμματισμό, την κατασκευή και τη λειτουργία κάποιων έργων. Ο θεσμικός του ρόλος έγκειται στο να ελέγχει την νομιμότητα, την τήρηση των θεσμοθετημένων διαδικασιών κ.ο.κ. Άλλο είναι η ακύρωση μιας απόφασης της διοίκησης από το ΣτΕ και άλλο η «απόρριψη» ενός έργου. Ας τελειώνουμε επιτέλους με αυτή τη συστηματική παραπλάνηση των πολιτών.

- Για ακόμη μια φορά χρησιμοποιείται το επιχείρημα ότι τα **ΥΗ έργα** δεν κατατάσσονται στις **ΑΠΕ**. Κατ' αρχήν είναι γνωστό ότι τον προσδιορισμό μιας πηγής ως «ανανεώσιμης» τον καθορίζει η επιστήμη, η φύση και η λειτουργία της και προφανώς δεν προσφέρεται σε κανένα η δυνατότητα να χρησιμοποιεί τον όρο αυτόν επιλεκτικά.

Εάν πάλι το εξετάσουμε «θεσμικά», ακολουθώντας τους κανόνες της ΕΕ και της χώρας μας, θα διαπιστώσουμε ότι το θέμα αυτό έχει από καιρό επιλυθεί.

Άραγε είναι άγνωστο αυτό σε όσους ισχυρίζονται το αντίθετο ; Μάλλον όχι, τους λείπουν όμως τα επιχειρήματα για την «καταδίκη» των ΥΗ έργων, οπότε αναζητούν εναγωνίως ερείσματα, έστω και εάν αυτά δεν έχουν λογική, επιστημονική και θεσμική βάση. Με τέτοιου είδους επιχειρήματα συμβάλλουν στην σταθερά αρνητική εξέλιξη της υδροηλεκτρικής ηλεκτροπαραγωγής στο ενεργειακό μείγμα της χώρας μας και την σταθερά ανερχόμενη αντίστοιχη παραγωγή από εισαγόμενες πηγές ενέργειας (π.χ. ιδιωτικές μονάδες φυσικού αερίου).

- Για πολλοστή φορά παρουσιάστηκαν τα γνωστά επιχειρήματα των περιβαλλοντικών (και όχι μόνο) επιπτώσεων από το έργο της Μεσοχώρας (οικοσύστημα, σεισμικότητα, κλίμα, αρχαιολογικός πλούτος και άλλα).

Δεν θα κουράσουμε τους αναγνώστες με απαντήσεις που έχουν επανειλημμένα δοθεί τα τελευταία 35 χρόνια. Θα σημειώσουμε ότι οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχουν αντιμετωπίσει με επιστημονική πληρότητα το σύνολο των θεμάτων αυτών. Οι μελέτες εγκρίθηκαν από τα αρμόδια όργανα της Διοίκησης, πέρασαν επιτυχώς την βάση των δικαστικών προσφυγών, καθορίστηκαν αναλυτικά οι Περιβαλλοντικοί Όροι (περιέχονται στην προς υπογραφή ΑΕΠΟ) και απομένει, εφόσον το έργο έχει ήδη κατασκευαστεί, να τηρηθούν και κατά την περίοδο της λειτουργίας του, κάτι που αποτελεί ευθύνη και υποχρέωση όλων μας απέναντι στο περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Τα

σχετικά «επιχειρήματα» με την συνήθη «οικοτρομοκρατία» αφορούν πλέον μόνο σε εκείνους που συνεχώς κοιτάζουν προς τα παρελθόν επιχειρώντας την δημιουργία εντυπώσεων.

- Επίμονα οι συντάκτες του δημοσιεύματος ισχυρίζονται ότι η Μεσοχώρα αποτελεί «έργο εκτροπής Αχελώου». Τα πραγματικά ιστορικά στοιχεία θα μπορούσαν να φωτίσουν κάποιες πλευρές του θέματος και να εξηγήσουν σε ένα βαθμό τα γεγονότα. Την δεκαετία του 1970 έγιναν για πρώτη φορά γνωστές οι προθέσεις της ΔΕΗ για την κατασκευή επί του Άνω Αχελώου υδροηλεκτρικών έργων στη Μεσοχώρα Τρικάλων και τη Συκιά Καρδίτσας. Τέθηκε τότε από τη Θεσσαλική πλευρά θέμα για την αξιοποίηση ενός μέρους των νερών των τεχνητών λιμνών και για άλλους, πέραν των ενεργειακών, σκοπούς. Η αντίθεση της ΔΕΗ υπήρξε κάθετη. Τελικά στα μέσα της δεκαετίας του 80 η τότε κυβέρνηση τοποθετήθηκε θετικά ως προς την συναξιοποίηση των υδάτων του Άνω Αχελώου με μεταφορά ενός μέρους τους στην λ. Πηνειού και η ΔΕΗ υποχρεώθηκε να αλλάξει στάση. Στην πράξη όμως ουδέποτε υπήρξε μια πραγματική διαβούλευση, με ψύχραιμη προσέγγιση στα μεγάλα θέματα που εκ των πραγμάτων τέθηκαν (τεχνικά και οικονομικά μεγέθη, διαχείριση νερών, περιβαλλοντικές επιπτώσεις, το μέλλον της περιοχής και της τοπικής κοινωνίας και πολλά άλλα). Κατά την δεκαετία του 90, το όλο σχέδιο επανεξετάστηκε ως προς τον όγκο μεταφοράς που περιορίστηκε στα 600 εκ. κ.μ., αλλά ήδη είχε γίνει σοβαρή ζημιά στην αξιοπιστία όλων των πλευρών. Είχαν εμφανιστεί πλέον αγεφύρωτες αντιθέσεις τοπικιστικές, πολιτικές κ.α. που καθόρισαν αποφασιστικά τις εξελίξεις. Η εμπλοκή των δικαστηρίων και οι κατά καιρούς αποφάσεις τους αποτέλεσαν την κορυφή του παγόβουνου.

Συνοπτικά, το έργο της Μεσοχώρας, μελετήθηκε και δρομολογήθηκε αρχικά ως ΑΜΙΓΩΣ υδροηλεκτρικό (έως το 1983), στη συνέχεια με πολιτική απόφαση προωθήθηκε (μαζί με τη Συκιά) ως σύνθετο έργο «πολλαπλού σκοπού» και τελικά το 1994

αποσυνδέθηκε ΟΡΙΣΤΙΚΑ από την εκτροπή, η ΔΕΗ το ολοκλήρωσε και η διαχείρισή του της ανήκει αποκλειστικά.

- Πέραν των συνηθισμένων επιχειρημάτων για τα έργα Αχελώου και το ΥΗΕ Μεσοχώρας, στο δημοσίευμα εντοπίζεται ένα ιδεολογικό περίβλημα με θέσεις κατά του καταπιταλισμού, της «ακόρεστης δίψας» του κεφαλαίου για κερδοφορία, για συμφέροντα γύρω από το κεφάλαιο και άλλα παρόμοια.

Εμείς προφανώς δεν θα εμπλακούμε σε ιδεολογικές αναζητήσεις. Για μας η συζήτηση για τη Μεσοχώρα γίνεται στα πλαίσια του υφιστάμενου χαρακτήρα της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ) και του δημόσιου συμφέροντος που προκύπτει από τη ίδια τη φύση του έργου. Σε ότι αφορά στις εξελίξεις στην ενεργειακή αγορά, στην προσπάθεια «διαμελισμού» της ΔΕΗ, τις πιέσεις για πώληση μονάδων κλπ όλοι κρίνονται στην πράξη από τη στάση τους απέναντι στη ΔΕΗ, η οποία αγωνιωδώς επιδιώκει την αδειοδότηση της Μεσοχώρας. Εμείς εκτιμούμε ότι η λειτουργία της Μεσοχώρας, όποιες και εάν θα είναι οι πολιτικές εξελίξεις, θα ισχυροποιήσει τη ΔΕΗ απέναντι στους ανταγωνιστές της και θα συμβάλει στην ενεργειακή αυτονομία της χώρας μας. Τώρα ποιοι τελικά, εξ αντικειμένου, στηρίζουν τα συμφέροντα των ανταγωνιστών της ΔΕΗ και ποιοι έχουν συμπύξει «λόμπυ» συμφερόντων, ας το σκεφθούν οι αναγνώστες.

- Και μια πρόταση προς κάθε κατεύθυνση :
Εφόσον κάποιοι εκτιμούν ότι οι απόψεις τους έχουν απήχηση μέσα στην κοινωνία, ότι με τη λειτουργία της Μεσοχώρας συντελείται κάποιο «έγκλημα», ότι «αφανίζεται» το οικοσύστημα και άλλα τέτοια, ας απευθύνουν δημόσια έκκληση στην κυβέρνηση (εμείς προφανώς εκ των προτέρων συναινούμε) να υπάρξει ανοικτή συζήτηση στη Βουλή για τη Μεσοχώρα. Όποια απόφαση και εάν ληφθεί θα πρέπει να γίνει σεβαστή και να ληφθεί υπόψη και από τον αρμόδιο Υπουργό στην αδειοδότηση του έργου. Καλύτερος τρόπος για να αναδειχθούν όλα τα ζητήματα και να σταματήσει ο

επιχειρούμενος διχασμός της κοινής γνώμης κατά την άποψή μας δεν μπορεί να υπάρξει. Εκτός πια και εάν ο διχασμός αυτός αποτελεί για κάποιους τον λόγο ύπαρξής τους. Ευχαριστούμε για την φιλοξενία.

Ιωάννης Καλλές, Πρόεδρος Εταιρίας Θεσσαλικών Μελετών.